

EQUIPULSE LÓTAKARMÁNYOK

CENTRAL SOYA FEED KFT.

A Z É L V O N A L T A K A R M Á N Y A

2013.

EQUIPULSE LÓTAKARMÁNYOK

A lótakarmányozásról

A fejlett lótenyésztéssel rendelkező országokban már évek óta a lótakarmányozási kísérletek állnak az érdeklődés középpontjában.

Ha mindenki megpróbálná az új szempontok /sajnos a lovak takarmányozása nem új keletű dolog, csak feledésbe merült/ szerint takarmányozni lovait, akkor gyorsan megváltozna a hazai lótenyésztés helyzete.

Az Egyesült Államokban, a világ lótakarmányozási központjában senki számára sem kérdéses, hogy az okszerűen abrakolt csikók a gazdaságosság kulcskérdésének alapjai.

A megfelelően összeállított takarmányon nevelkedett csikók kétéves korukra elérik kifejlett kori marmagasságuk 98 %-át és több mint 75%-át kifejlett kori testtömegüknek.

Ezek a lovak így korábban értékesíthetők, a kancacsikók - mivel már majdnem teljesen kifejlődtek - akár tenyésztésbe is vehetők, egyedül sportkipróbálásukkal kell várni 3 éves korukig - sportlovaknál.

Megtervezett táplálóanyag-ellátással és a kellő mozgástér biztosításával mindennemű csontképzési zavar elkerülhető, ezáltal a genetikai képességeit maximálisan kiaknázni képes sportlovat kapunk.

A genetikai háttér Magyarországon biztosított, az elmúlt évtizedekben is születtek szép számban kiemelkedő sportteljesítményű lovaink, de talán nem a kellő számban. Hisszük, hogy ezen változtatni lehetne, ha kellő időben a szükséges ráfordításokat hajlandóak vagyunk a következő nemzedék lovaira áldozni.

A ló tartási technológiák ugyan az elmúlt években nagyon sokat fejlődtek, de még mindig nagyon sok a visszasság. Az istállók és egyéb tartási körülmények sok helyen nyugati színvonalúak, de a legkritikább esetben találunk például szalastakarmány tárolására szolgáló fedett pajtákat.

Több 10 milliárd forint magántőkét fektettek ebbe az iparágba, de sok helyen csak hobbi célokkal létesültek többmilliósi létesítmények. Idővel ezeknek is profitorientált létesítményként kell működni, mert nyugaton is csak így üzemel hosszú távon ez az iparág.

A lovak napi táplálóanyag igényeit a következő táblázat tartalmazza - az USA NRC szabványa szerint.

Megnevezés		Szopós-csikó 4 hó	Vemheskanca	Szoptatókanca	Sportló
Fehérje-energia arány		12:1	10,2:1	11,7:1	10,1:1
Nyersfehérje	g/nap	720	820	1400	1120
Em. energia	MJ/nap	60	80	120	110
Lizin	g / nap	35	30	50	35 - 45
A-vitamin	IU/nap	20.000	24.000	24.000	20.000
D-vitamin	IU/nap	6.000	6.000	6.000	3.000
E-vitamin	IU/nap	800	800	800	800

EQUIPULSE LÓTAKARMÁNYOK

EQUIPULSE Light

önmagában is etethető lótakarmány-keverék

Hobby- és pihenőlovak számára készített lótakarmány-keverékünk fedezi a lovak könnyű igénybevétel mellett felmerülő táplálóanyag-szükségletét.

Termékünket minden lónak ajánljuk, de felhívjuk a figyelmet, ha az állat komoly munkát végez, akkor más kiegészítésről is gondoskodnunk kell.

Takarmánykeverékünk minden vitamint és ásványi anyagot tartalmaz, ezért napi 4-5 kg-nál többet semmiképp ne etessünk belőle. Az abrak mellett jó minőségű réti széna etetése is indokolt, lehetőleg mellőzzük a lucerna szénát.

Só kiegészítésről is gondoskodni kell, melyet nyalósó formájában vagy só kényszeretetéssel érhetünk el.

Nagyon fontos szempont a lovak takarmányozásában a fehérje–energia arány betartása. Ez fontosabb, mint az adagolt mennyiség.

Ha megnézzük az 1. sz. táblázatot, akkor nem tűnik akkorának a különbség, de valójában igen jelentős. Ha nem ez alapján etetjük az állatokat, akkor nem valószínű, hogy bármilyen eredményt elérünk, hiába van kielégítve akár a nyersfehérje, akár az energia- igénye az állatnak.

Mindig olyan takarmányadagot kell összeállítanunk lovainknak, ami megfelelő arányban tartalmazza a különböző táplálóanyag-féleségeket.

Összetétel: kukorica, zab, árpa, lucernaliszt, narpaforgódara, búzakorpa, premix

Cikkszám		1000-100-00
Száranyag	%	88,2
EM energia	MJ/kg	11,4
Nyersfehérje	%	12,9
Nyersrost	%	10,0
Nyerszsír	%	3,2
Nátrium	%	0,2
Kalcium	%	1,2
Foszfor	%	0,5
Lizin	%	0,8
Methionin	%	0,2
Vitamin-A	NE/kg	30 000,0
Vitamin-D ₃	NE/kg	3 000,0
Vitamin-E	mg/kg	100,0

Mikroelemek: Cu, I, Fe, Mn, Zn, Se

Kiszerezés: 25 kg

Tárolás: száraz, hűvös helyen

Szavatossági idő: gyártástól számított 90 nap

EQUIPULSE LÓTAKARMÁNYOK

EQUIPULSE Full

koncentrátum vemheskancák és sportlovak részére

Tenyézkancák és sportlovak számára készült koncentrátumunk, mely fedezi a kancák vemhesség és szoptatás időszaka alatti megnövekedett fehérje, energia, ásványi-anyag és vitamin szükségletet.

Egy sportlónak a komoly munkavégzéshez igen jelentős mennyiségű energiára van szüksége ahhoz, hogy a vér glükóz szintje megfelelően magas maradjon, és hogy hosszú távon is tudjon dolgozni.

Az izomfáradtság oka az, hogy a vérben a glükóz mennyisége lecsökken és így nem képes megfelelő minőségű izommunkát végezni.

Perfect Full koncentrátumunkat napi 1,5kg mennyiségben javasoljuk etetni sportlovak, tenyészmének és vemheskancák részére. 2 kg-nál többet ne etessünk a koncentrátumból. Zabkiegészítés is szükséges.

Ha túl sok fehérjét etetünk az igényen felül, akkor az egyrészt rontja az istálló levegőjét, mert a ló karbamid formájában kivizeli és ammónia lesz belőle, másrészt pedig feleslegesen terheli az állati szervezetet a fehérjék bontása.

Összetétel: kukorica, zab, árpa, szója, szárított répa, lucernaliszt, napaforgódara, búzakorpa, premix

Cikkszám		1000-30-00
Szárazanyag	%	88,6
EM energia	MJ/kg	10,2
Nyersfehérje	%	13,5
Nyersrost	%	9,3
Nyerszsír	%	2,3
Nátrium	%	0,2
Kalcium	%	1,5
Foszfor	%	0,4
Lizin	%	1,6
Methionin	%	0,3
Vitamin-A	NE/g	30 000,0
Vitamin-D ₃	NE/g	3 000,0
Vitamin-E	mg/kg	100,0

Mikroelemek: Cu, I, Fe, Mn, Zn, Se

Tárolás: száraz, hűvös helyen

Kiszerelés: 25 kg/zsák

Szavatossági idő: gyártástól számított 90 nap

EQUIPULSE LÓTAKARMÁNYOK

EQUIPULSE Extra

koncentrátum csikók és szoptatókancák részére.

Egy szopós csikó a tejből csak 300 g nyersfehérjét tud felvenni.

1kg jó minőségű réti széna 80g nyersfehérjét tartalmaz, de az emészthetősége jóval rosszabb, mint a tejé vagy az abrakféléké.

1 kg zab átlagosan 100 g nyersfehérjét tartalmaz. Egy melegvérű kanca tejtermelése csúcsán -, azaz a második hónapban-, akár 25 liter tejet is adhat egy nap.

A csikónak azonban elég korlátozott a szárazanyag felvevő képessége, ezért koncentrált takarmányt kell vele etetnünk a tej mellett. Maximum 3,5-4 kg-ot tud felvenni, tehát ebbe kell belesűríteni a szükséges táplálóanyag mennyiséget.

Termékünk magas nyersfehérje tartalmú és a legújabb amerikai kutatások alapján teljes egészében tartalmazza a szükséges vitaminokat, mikro- és makroelemeket, valamint aminosavakat.

Egy szoptatókancának a fehérje igénye az, amit nehéz kizárólag gabonafélékkel kielégíteni. Ezért nekik EQUIPULSE Extra termékünket javasoljuk, 2 kg-os napi mennyiségben etetni.

Koncentrátumunk zabkiegészítéssel együtt ideális arányban tartalmazza a lovak számára szükséges táplálóanyagokat.

Cikkszám		1000-40-00
Szárazanyag	%	88,6
EM energia	MJ/kg	10,6
Nyersfehérje	%	16,6
Nyersrost	%	11,5
Nyerszsír	%	2,6
Nátrium	%	0,2
Kalcium	%	2,0
Foszfor	%	0,4
Lizin	%	1,8
Methionin	%	0,3
Vitamin-A	NE/kg	30 000,0
Vitamin-D ₃	NE/kg	3 000,0
Vitamin-E	mg/kg	100,0

Mikroelemek: Cu, I, Fe, Mn, Zn, Se

Tárolás: száraz, hűvös helyen

Kiszerezés: 25 kg/zsák

Szavatossági idő: gyártástól számított 90 nap

EQUIPULSE LÓTAKARMÁNYOK

Teljesítménynövelők

A legtöbb takarmány-kiegészítő hangzatos megoldást kínál bizonyos problémákra: *Növeli a teljesítményt!* ; *Csökkenti a regenerálódási időt!* ; *Izmot épít!* ; stb..

A legtöbb termék esetében nincsen tudományosan megalapozott hatásmechanizmus, csak „marketing szempontból” hangzatos a felhasználási javaslat. Sok esetben az sem biztos, hogy egyáltalán felszívódik a vérben a termék vagy annak a hatóanyaga.

A teljesítménynövelő szereket 4 csoportra lehet osztani:

- Mechanikai segédeszközök
- Gyógyszeres segédeszközök
- Fiziológias segédeszközök (elektrolitok, nátriumbikarbonát)
- Takarmány-kiegészítők

A legtöbb gyógyszer használatát törvény szabályozza, verseny-körülmények között szinte minden tiltott. A nátriumbikarbonát használatát is betiltották. A takarmány-kiegészítők, adalékanyagok használatát a törvény engedi, abban az esetben, ha azok szájon át kerülnek be a ló szervezetébe.

A kérdés az, hogy hogyan lehet a teljesítményt növelni. Ennek megállapításához először is azt kell tisztázni, hogy mi az, ami korlátozza a teljesítményt.

A versenyek alatt alapvetően a metabolikus melléktermékek képződése és koncentrációja az, ami határt szab a teljesítménynek (ammónia, tejsav és hő) Tehát olyan készítményekre van szükség, ami ezen anyagok képződését vagy korlátozzák, vagy csak késleltetik, annak érdekében, hogy a ló tovább tudjon futni, vagy legalább tovább tudja tartani a maximum tempót.

Ez azonban csak galopp (sprinter) versenyeknél igaz, mert hosszú távú versenyeknél a fent említett melléktermékek egyike sem képződik. Ebben az esetben sokkal inkább az energiaraktárak és az elektrolit szint feltöltése játszik szerepet.

A következő anyagok azok, melyek képesek ezt befolyásolni:

- *Kreatin, króm, karnitin* – mindezek képesek növelni a szervezet tartalmait.
- Csökkenteni, vagy semlegesíteni a korlátozó anyagok mennyiségét, ilyenek: *foszfátok, dimetilglicin, nátriumbikarbonát*
- „segéd” energia forrásként tud működni: *glükóz, aminosavak*
- Javítja a regenerálódást: *vitaminok, antioxidánsok, elektrolitok*

Sok esetben lehetne valóságalapja a termék használhatóságának, létjogosultságának, tudományosan azonban nem bizonyítható működésük.

A következő kérdés: a termék az emésztőrendszerből képes-e felszívódni olyan formán, hogy az hatást fejtsen ki a célterületen? Nagyon sok esetben csak a tulajdonos lelkiismeretét nyugtatják meg ezek a készítmények a valódi eredményt pedig a keményebb edzés, a több munka hozza meg.

EQUIPULSE LÓ TAKARMÁNYOK

Kreatin:

A kreatin a ló természetes takarmányában nem fordul elő. Embernél az izmokban megemelkedik etetése esetén a kreatin szint, azonban a foszforkreatin szint gyakorlatilag nem változik, amire szintén szükség lenne. Tehát gyakorlati hatása nincsen a szervezetre. Lovaknál a kreatin nagyon rosszul szívódik fel a takarmányból, tehát itt még azt a változást sem lehet tapasztalni, amit kutyáknál, vagy embereknél láthatunk.

Aminosav keverékek:

Ezeknek az aminosav keverékeknek (alanin, valin, leucin, izoleucin) energia forrásként kellene szerepelniük, ezért feltételezték, hogy csökkentik, illetve késleltetik a tejsavképződést megerőltető munka alatt az izmokban. Kísérleti körülmények között semmilyen hatást nem tudtak igazolni.

L-karnitin:

Nagyon jó készítmény, azonban rendkívül magas dózisban etetve (60 g / nap) sem sikerült az izmokban kimutatható módon növelni az L-karnitin mennyiségét. Tehát gyakorlatilag tiszta pénzkidobás.

Dimetilglicin:

(Betain) Elvileg a tejsavképződést lenne hivatott csökkenteni, de kísérleti körülmények között semmilyen hatást nem mutat.

Hematinics (vérképzők):

(mikroelem és B vitamin keverék) Gyakorlatilag minden ló, amelynek abrakot adunk, és valamilyen kiegészítőt, az eleget kap ezen mikroelemekből és vitaminokból, ezért nincsen semmilyen gyakorlati haszna túladagolni ezeket az anyagokat, mert vagy nem szívódik fel, vagy semmilyen hatást nem vált ki.

Tehát gyakorlatilag ezek a „kegyszerek” egyike sem működik, a legtöbbjük hatásmechanizmusát más állatfajokra vagy humán tapasztalatokra alapozzák, ez azonban a legtöbb esetben téves eredményre vezet.

EQUIPULSE LÓTAKARMÁNYOK

A teljesítményre takarmányozás

Minden versenyló a teljesítőképessége legvégéig van hajszolva, ezért komoly takarmányozási technikára van szükség a maximális energia - igény kielégítésére.

Magas energiatartalom = magas szénhidráttartalom. Ennek azonban a veszélyei nagyobbak, mint az előnye, tehát mindenképpen kerülni kell a szénhidrát-túletetésből származó veszélyeket.

Gyakorlatilag 3 típusú versenylovat különböztetünk meg:

- Hosszú távú versenyzők: 2 óránál hosszabb alacsony intenzitású, de folyamatos megterhelés. (ide tartoznak a fogatlovak is – Marathon)
- Sprinterek: Amikor a ló egy percig vagy rövidebb ideig a teljesítménye 100 %-át nyújtja. (quarter horse versenyek)
- Középtávú versenyzők: több percig tartó 75 – 95 % közti megterhelés. (800 – 3200 méter közötti versenyek)

Természetesen sok ló ezek valamely keveréke, de alapvetően ez a 3 csoport létezik. Pl. az ugrólovak a sprinterek és a középtávú lovak között helyezkednek el.

Tekintet nélkül, hogy melyik csoportba tartozik a lovunk, csak egy dolog tud energiát szolgáltatni: az ATP. Ezt a ló elő tudja állítani glikogénből, glükózból és szabad zsírsavakból.

Amikor a teljesítmény nem maximális, akkor AEROB módon állít elő a szervezet ATP-t. Ez egy viszonylag lassú folyamat, és nem tud 100 %-os teljesítményt biztosítani. Ilyenkor van szükség az ANAEROB ATP képzésre, ami rendkívül gyors, de nagyon korlátozott mennyiségben áll rendelkezésre. Kutatók szerint az AEROB forma 600 x több ATP-t képes előállítani, mint az ANAEROB. Az ANAEROB folyamat azonban melléktermékeket is képez (tejsavat) mivel nincsen oxigén a folyamatban.

Az ANAEROB folyamat nem is olyan sokoldalú, kizárólag glikogénből és glükózból képes ATP-t előállítani, zsírsavakból és fehérjékből nem. Amint a tejsav mennyisége felszaporodik a szervezetben, akkor az gátolja a további folyamatot, ezért maximum egy pár percig képes a szervezet ilyen módon ellátni magát energiával. Az ANAEROB szakasz kezdete valahol 140 – 150-es pulzus körül van, azaz ekkor kezd el a tejsav termelődni a szervezetben.

Versenyen például nagyjából 1000 méter környékén van a holtpon, addig bírja maximális sebességgel a ló, de az első perc után csökken a sebesség, mert az ANAEROB folyamat nem elég, az AEROB pedig nem elég gyors.

Azt szokták mondani, hogy nem az a ló nyeri meg a versenyt, amelyik a leggyorsabban fut, hanem az, amelyik a legkésőbb lassul le.

A gyakorlatban mindig keveredik a két folyamat, nem lehet csak az egyikre edzeni.

EQUIPULSE LÓ TAKARMÁNYOK

Az izomszerkezetről

A lovak izomszerkezete meghatározza, hogy mire valók. 3 féle izomrostot különböztetünk meg, mindegyik különböző energiaforrás tárolására képes.

1-es típus: lassan összehúzódó izmok. Jól képesek zsírt tárolni, kisebb mértékben pedig glikogént. Ezek az izomrostok képesek a legkisebb erőfeszítéssel működni, igaz a legkisebb hasznuk is nekik van.

2-es típus: gyorsan összehúzódó izomrostok, ezek adják az erőt és a gyorsaságot. 2 altípusuk van:

- 2A – magasan oxidatív,
- 2B – kevésbé oxidatív.

2A jó glikogéntároló-képesség, közepes zsír tárolás.

2B – legjobb glikogéntárolás, minimális zsírtárolás, illetve ennek a leglassabb a glikogén elhasználó képessége.

A különböző izomrost típusok jelenléte a szervezetben elsősorban genetikai eredetű, ezért a lovak teljesítőképességének korlátai előre meghatározottak.

Alapvető takarmányozási javaslatok:

A nagy teljesítményű lovaknak a testtömegük 3 %-át fel kell venniük takarmányban. (500 kg ló = 15 kg szárazanyag) Semmiképp ne legyen 50 %-nál kevesebb a tömegetakarmány.

Annak ellenére, hogy ezek az állatok elit atléták, még elsősorban legelő vadállatok. Rendkívüli mód megnő a gyomorfekély és a kólika veszélye alacsonyabb rosttartalom etetése esetén. Előfordulhat, hogy ugyan napi 7,5 kg abrakot kap a ló, mégsem jut elegendő energiához. Ilyenkor kell okosnak lenni. Növelni kell úgy a takarmányadag energia-tartalmát, hogy az ne terhelje túl az emésztőrendszert.

Mindig inkább többször etessünk keveset. 6-10 % zsírtartalom a teljes takarmány adagban még nagyon jól emészthető a lóban, optimális energiaforrást biztosítva az AEROB energiaátalakítási folyamathoz. A lovak alapvetően kevesebb hőt termelnek, ha zsírt égetnek el, ez pedig kisebb energiavesztéssel jár, azaz több marad munkára.

A zsír etetése azt is jelentheti, hogy csökkenthető a napi abrakbevitel, ezzel tovább minimalizálható a kólika és egyéb megbetegedések kialakulásának az esélye.

A zsír etetésével nő a glikogén mennyisége az izmokban. Azok a lovak, akik magasabb zsírtartalmú takarmányt esznek ugyanazon sebességű munka mellett alacsonyabb pulzussal bírnak és később következik be az ANAEROB „halál”.

Nagyon fontos szempont, hogy a szervezet megtanulja „használni” a zsírt az energia metabolizációban, ezért körülbelül 11 hétre van szükség, mire a hatás érzékelhető.

Ennek a pontos magyarázata még nem ismert, hogy miért tart ennyi ideig, de sajnos így van, azaz – **türelem.**

EQUIPULSE LÓ TAKARMÁNYOK

Fehérje - teljesítményfokozásra

Szinte az egyetlen táplálóanyag, melynek mennyisége nem sokat változik a munka intenzitásától függően. A túlzott fehérjebevitel inkább hátrányosan érinti a ló szervezetét: túlterheli a szívet, a légzőrendszert, több izzadság és egy idő után csökkent teljesítmény.

A szervezet képes a fehérjét is felhasználni az energiaforgalomban, de 3 – 6 x több hőt termel a folyamat során, mintha szénhidrátot vagy zsírt használna. Ez párosul a megemelkedett vízvesztéssel, ami együtt jár az elektrolit-szintek csökkenésével. Ezekhez csatlakozik még a túlzott nitrogén-ürítésből fakadó ammóniaterhelés az istállóban.

A sportlovaknak van egy csoportja, mely extra fehérje igényel bír: a **fiatal telivér versenylovak**. Ezeknek a csikóknak a fehérjeszükséglete a napi takarmányadag 12 % -a.

Az egyik legfontosabb „táplálóanyag”, amit gyakran figyelmen kívül hagyunk, az a VÍZ.

Víz és elektrolitok hiányában a szervezet belső hűtése nem működik, túlmelegszik, és a teljesítmény leáll. Korlátlan, tiszta vízhez való hozzáférés és nyalósó minden lónak szükséges.

A víz azonban nehéz. Egyes felmérések szerint a ló teljes testsúlyának akár 25 %-át is képes kitenni a teljes takarmánnyal és vízzel feltöltött emésztőrendszer. Ezért rövid, gyors versenyek előtt felesleges feltölteni a ló szervezetét, úgysem lesz ideje használni a tápanyagokat. Hosszú távú versenyek esetén persze ez szükséges.

Maximális teljesítmény (a szervezet teljesítőképességéhez mérten) elvárása, versenynap esetén a legjobb a verseny előtt a lovat 4-5 órán keresztül böjtöltetni. Lehet, hogy csúnyán hangzik, de inkább csak szénát kapjon, abrakot majd csak a verseny után. Ennek az az oka, hogy az abrak etetése után megemelkedik a vér glükóz-szintje, ami magával hozza az inzulin-szint emelkedését is. Ez pedig gátolja a zsír mobilizációt a szervezetben.

Az **izzadsággal** nem csak víz, de makro- és mikroelemek is távoznak a szervezetből. Ezeket feltétlenül pótolni kell, mert a ló sokkal „töményebben” izzad, mint az ember. Az elektrolit-deficitet feltétlenül pótolni kell, mert könnyen behatárolja a teljesítményt az alkotók hiánya.

Az oxigénszállításhoz, az izomműködéshez feltétlenül szükség van ezen alkotók pótlására, ezeket az anyagokat a szervezet nem képes raktározni, mindig utólag kell pótolni.

Nem akkora ördögösség, mint azt a lovasok feltételezik, sót és meszet kell biztosítani. (dolomitot, hogy a magnézium-igény is kielégített legyen)

Vitaminok:

Alapvetően a sportlovak számára nélkülözhetetlenek az antioxidánsok, ezért az E vitamin és szelén kiegészítés feltétlenül szükséges, a többit elvileg a napi takarmányadag tartalmazza.

EQUIPULSE LÓTAKARMÁNYOK

A vemheskancák takarmányozása

A tenyésztők körében ez egyfajta csodavárással párosul, mert reménykednek, hátha éppen most születik az a csikó, amelyik majd beteljesíti a tulajdonosi álmokat. Hobbilovások számára az egész csikószületés maga a csoda, ennek megfelelően próbálják a kancákat takarmányozni.

Ebben a folyamatban is helyes a gondoskodó állatszeretet, a „rossz szeretet” ellenében. Ez azt jelenti, hogy a vemheskancát nem kell abban a hitben „tületetni”, hogy „kettő helyett eszik”. A vemhesség utolsó harmadában, azaz a 8. hónap közepétől számolhatunk érdemleges többlet táplálóanyag-igénnyel. A csikó születéskori testsúlya a kanca élősúlyának 10 – 12 %-a, előhasi kancák esetében 8 – 10%-a. A magzat növekedése a vemhesség 3. hónapjától figyelemreméltó, mert:

• 3 hónaposan	0,5-5 kg
• 6 hónaposan	5 kg
• 8 hónaposan	10 kg
• 9 hónaposan	20 kg
• 10 hónaposan	40 kg
• 11 hónaposan (megszületéskor)	50 kg

Az adatsor kellően alátámasztja a 8. hónaptól növekvő táplálóanyag igényt. A túltáplált kancák felesleges plusz kondíciója jelentősen megnehezíti az ellést, és ettől függetlenül, általában satnya csikókat ellenek, majd igen nehezen vemhesülnek.

Esetükben is legfontosabb a kiegyensúlyozottság. Ez többek között azt jelenti, hogy folyamatosan jó minőségű, mindenképpen penész és toxinmentes takarmányt kell etetni. A fedeztetés/termékenyítés időszakában jótékony hatású az úgynevezett flushing, azaz megemelt energiatartalmú takarmány etetése. A stresszmentes környezet a vemhesség első 30 napjában kiemelten fontos, mert ekkor a legnagyobb az embrióelhalás, illetve a 90. napig a vehem felszívódásának a veszélye.

A betöltött harmadik hónapos vemhesség után nincs különleges teendő a tartás, takarmányozás tekintetében, egészen a 8. hónap közepéig. Ebben az időintervallumban a táplálóanyag igény nem vagy alig különbözik a létfenntartás szükségletétől.

A vemhesség utolsó harmadában fontos a megnövekedett fehérje és kalcium-szükséglet kielégítése. A magzatépítés nem akkora megterhelés a kanca számára, hogy ezért 10-20 %-nál nagyobb mértékben megemeljük takarmányadagját.

A mikroelem- és a vitaminellátás, az etetett takarmány megfelelő aminosav garnitúrája mellett, kiemelkedő fontosságú.

Az ellés előtt, annak pontos ideje ismeretében, jó lenne korpás – ivós abrakot adni a kancának, de ez általában nem kivitelezhető. Ellés után viszont mindenképpen javasolt. (Nagyon fontos, hogy csak első osztályú búzakupát etessünk, ugyanis a korpában lehet a legtöbb toxin.) Az ellést követő 3-4. napon már emelt takarmányadagot kapjon a kanca a megnövekedett táplálóanyag-igény kielégítésére. A laktációs időszakot érdemes két részre osztani, nevezetesen az első 3-3,5 hónapra és az azt követő időszakra. Az első időkben a szoptató kanca táplálóanyag-szükséglete kétszeresére nő (a létfenntartáshoz képest). Ez már nem elégíthető ki csupán zabbal és réti szénával. Ebben az egyetlen időszakban, indokolt a lucernaszéna etetése, a megemelkedett fehérje és kalcium-szükséglet kielégítésére.

EQUIPULSE LÓTAKARMÁNYOK

Az első három hónapban, a napi tejtermelés elérheti a 20 litert is, ami jelentősen megterheli a szervezetet. A laktáló kanca mindenféleképpen veszít a testsúlyából ebben az időszakban, de a további testsúlycsökkenést meg kell akadályozni.

A laktáció második felében, amikor a csikó már megfelelő mennyiségű szálas- és abrakarmányt vesz fel és a kanca tejtermelése is csökken, mérsékelhetjük az adott táplálóanyag mennyiségét (elegendő a létfenntartó szükséglet 150 %-a).

A csikó táplálóanyag igény szerinti takarmányozása esetén, már „csak” a genetikai adottságokon, és persze az esetleges sérülések elkerülésén múlik a jövőbeli sportsiker. Természetesen elengedhetetlen a célirányos kiképzés és menedzselés, aminek tárgyalása most nem indokolt.

A csikó 8. hetes kora előtti csontfejlődési zavara a vemhes kanca helytelen takarmányozásában keresendő, míg ha ez a későbbiekben lép fel, akkor a csikó takarmányozásában követtünk el hibát.

Szopóscsikók lizin szükséglete (600 kg kifejelett kori élőszúllyal számolva)

	Tej- termelés (liter)	Lizin igény (g/nap)	Lizin a tejben (g)	Zab (kg)	Lizin a zabban (g)	Hiány (g)	Zab kg	Lizin a zabban (g)
1. hó	18	-	-	0,3	1,0	-	-	-
2. hó	20	29	38	0,6	2,0	-	0,5	1,65
3. hó	15	30	27	1,2	4,0	-	1,1	3,30
4. hó	13	33	23	1,8	6,0	4,0	1,7	4,95
5. hó	10	35	18	2,4	8,0	9,0	1,9	6,25
6. hó	6	36	11	3,0	10,0	15,0	2,5	8,25

A kancák 1500-2000 liter tejet is termelhetnek, hidegvérűek még ennél is többet. A tőgy kapacitása igen kicsi, ezért a csikónak sokszor kell szopnia, naponta akár 60-szor is. A csikó nem képes több tápanyagot felvenni egyszerre, mivel a kanca tőgyének kapacitása kicsi.

A kancatej összetétele jelentősen eltér a tehéntejétől, mert 2 % fehérjét, 7 % cukrot, 1 % a tejsírt tartalmaz. Leginkább az emberi anyatejhez hasonlít. Ezért az árván maradt csikónak felesben szokás vízzel hígítani a tehéntejet és azt még cukrozzák, hogy a kívánatos energiatartalma közel változatlan maradjon.

A kancatej összetétele francia irodalmi adatok szerint

Hónapok	Tej mennyiség, kg / 100 kg testsúly	Energia- tartalom MJ/kg	Fehérje- tartalom g/kg
1. hónap	3,0	2,4 MJ	24 g
2. hónap	2,5	2,1 MJ	24 g
3. hónap	2,5	2,1 MJ	24 g
4. hónap	2,0	2,0 MJ	21 g

EQUIPULSE LÓTAKARMÁNYOK

„A kanca elli a csikót, de zab annak az anyja” régi mondás gyakran olvasható, azonban nem mindenki érti meg a jelentőségét. Kovácsy és Monostori, 1905-ben megjelent művükben a következőket írják: *„Különösen a csikóknak nagy szükségük van a legelőre, sőt okszerű csikónevelés legelő, vagy legalábbis igen tágas kifutó nélkül alig is képzelhető. Ám ha azt akarjuk, hogy a legelő csakugyan hasznára váljék a csikónak, úgy a fő hangsúlyt ne a legelő által nyújtott táplálékra, hanem ismét csak a zabra fektessük, mert e nélkül jó csikót nevelni nem lehet.”*

A csikó fejlődési erélye rendkívül nagy, azt vétek nem kihasználni.

Ha sportlovak takarmányozásáról beszélünk, akkor pontosabb technológiára van szükség, mint a kukoricára és lucernaszénára alapozott etetés. Általános gyakorlat, hogy a csikónak annyi liter zab adható, ahány hónapos. Ez jó, de talán nem elegendő. Igaz, hogy a fehérje- és energiaigénye a kancatej, a zab és a legelőfű/széna etetésével kielégített, de további táplálóanyagok vannak, amelyeket kizárólag zab adagolásával nem lehet kielégíteni.

3-6. hónapos kor között, a csikók lizin szükségletüket, az abrak- és szálastakarmányok mellett, anyatejből is kielégítik, de nem elegendő módon. Választás után tovább nő a lizin igény, éves korig 34-40 grammra naponta, amit semmiképpen nem lehet egyszerű abraktakarmányokkal kielégíteni.

Választás utáni lizin igény

(600 kg-os kifejtett kori élősúllyal számolva)

	Tejtermelés (liter)	Lizin igény (g/nap)	Zab kiegészítés (kg)	Lizin a zabban (g)	Hiány (g)
9. hó	-	40	4,0	13,2	26,8
12. hó	-	43	4,5	14,8	28,2
18. hó	-	45	5,0	16,5	28,5
24. hó	-	40	5,0	16,5	23,5

Várható napi testsúlygyarapodás (g/nap)

Kifejtett kori testsúly:	550 kg	600 kg	650 kg
0-3. hó	1500	1555	1655
3-6. hó	833	1000	1100
0-6. hó átlag	1166	1277	1389
6-9. hó	670	780	777
9-12. hó	610	610	722
0-12. hó átlag	890	973	1054

A tekintélyes lizin-igény kielégítéséhez naponta 1 kg első osztályú szóját kellene megetetni. Minden MJ emészthető energiára 0,52 g lizin javasolt. 4. hónapos kortól kezdve, a kancatej táplálóanyag-tartalma és a csikó táplálóanyag-szükséglete már sok ponton nem esik egybe.

Ilyenkor a szopóscsikó a tejből csak 300 g nyersfehérjét tud felvenni. 1 kg jó minőségű réti széna 80 g nyersfehérjét tartalmaz, de az emészthetősége jóval rosszabb, mint a tej vagy az abrakféléké. 1 kg zab átlagosan 100 g nyersfehérjét tartalmaz.

EQUIPULSE LÓTAKARMÁNYOK

A fiatal csikónak azonban elég korlátozott a szárazanyag felvevő-képessége, maximum 3,5-4 kg, ezért koncentrált takarmányt kell etetnünk vele. 2. hónapos kortól, minden 100 kg testsúlyra, 1 kg-ot lehet számolni.

Amikor a csikók elérik a választás körüli kort (5 – 7. hónapos), takarmányozási szempontból kritikus időszakba lépnek. Igen gyors a növekedésük, tehát nagy figyelmet kell fordítani az etetett takarmány kiegyensúlyozott összetételére.

A csikókat koncentrált takarmánnyal szoktuk etetni, lehetőleg naponta 2–3 alkalommal kisebb adagokban, hogy az esetleges gyomortherhelést elkerüljük. Itt kell megemlíteni a kalcium – foszfor kiegészítés fontosságát, melyek egymáshoz viszonyított aránya még mennyiségüknél is fontosabb.

Hibás makroelem szintek etetése esetén csontosodási, lábszerkezeti gondokkal küzdő lovakat kapunk. A takarmányadag kialakításakor egyesek abba a hibába esnek, hogy csak a kalcium-kiegészítésre (takarmánymész) korlátozzák, - a nyalósó mellett - a makroelem bevitelt. A túlzott kalcium-bevitel gátolhatja a mikroelemek felszívódását és beépülését.

Fontosabb mondatok:

- A zab emészthető a legkönnyebben, majd a kukorica és végül az árpa.
- A zab keményítőtartalma 84 %-ban, míg a kukorica csak 29 %-ban emészthető.
- 1 kg kukoricapehely = 1 kg zab keményítőjével.
- A vízfelvétel a szénatetést követő 2.-3. órában a legnagyobb. A fokozott nyál és emésztő-enzimhez szükséges folyadék nagy része a vérplazmából származik, így annak mennyisége az etetést követően lecsökken.
- Amennyiben nem megoldható a szén ad libitum etetése, akkor inkább az abrak etetése után 2-3 órával adjuk oda a lónak.
- A zsír, azaz olaj etetése több vizet von el a szervezettől, mint az egyéb energiahordozók etetése.
- A pattogatott kukorica keményítőjének emészthetősége 90 %-os, azonban ha hőkezelést nem végzünk, akkor nem javul sima roppantás vagy darálás hatására ez emésztési együttható, sem kukorica, sem árpa esetében.
- Pataproblémák esetén minimum 6 hónap, de inkább 9 hónapon keresztül szükséges a biotin etetés. (15 - 20 mg / ló / nap) Emellett fontos lehet a methionin-kiegészítés. A réz és cink fontos, 1 : 3 arányban a pata és ízületek fejlődéséhez, főleg csikóknál 1 : 4,5 arányban ajánlott.
- A pata átlagos növekedése 7-9 mm havonta.

EQUIPULSE LÓTAKARMÁNYOK

Gyakorlati takarmányadagok az EQUIPULSE termékcsalád etetéséhez (kg/nap 550kg kifejlett kori testtömeg mellett)

Korcsoport	Zab	Kukorica	EQUIPULSE	Réti széna	Lucerna széna	Szárazanyag
Szopóscsikó	1	-	Extra 0,5	2-4	2-4	4,5-7,5
6-24 hónapig	1,5	1	Extra 1,5	4	3	7,0-11,75
Vemheskanca	3	-	Full 1,5	4	2	11
Szoptatókanca	3	1	Extra 2	7	3	15
Sportló 1 óra kevés munka	4	-	Full 1,5	6	-	11
Sportló 2 óra közepes munka	3-4	1	Full 1,5	6	-	13
Sportló 2 óránál több intenzív munka	4	0,5	Full 2	8	-	16

Így számoljunk! 4 kg zab = 2 kg táp

Mindannyian azt szeretnénk, hogy lovaink egészségesek és energikusak legyenek, ezért felmerülő kérdéseivel kapcsolatban kérjük, forduljon a CENTRAL SOYA FEED KFT. kereskedelmi részlegéhez:

CENTRAL SOYA FEED KFT.
7003 Sárbogárd Vasút utca 2.
E-mail: info@centralsoya.eu

Vevőszolgálat:
CENTRAL SOYA FEED KFT.
7003 Sárbogárd Vasút utca 2.
Telefon: 06/25 508 352 vagy 06/30 235 03 04

Győződjön meg Ön is termékeink kiváló minőségéről és hatékonyságáról!